Ministerie van Financiën

Generale Thesaurie
Directie Financiële Markten
Institutioneel Beleid en Integriteit

Korte Voorhout 7
2511 CW 'S-GRAVENHAGE
POSTBUS 20201
2500 EE 'S-GRAVENHAGE

verslag

Plenaire vergadering Financial Action Task Force (FATF)
Februari 2024

Datum
1 maart 2024

Ons kenmerk
2024-0000217120

Omschrijving	
Vergaderdatum	21 t/m 23 februari 2024
Aanwezig	Vertegenwoordigers van het Ministerie van Financiën, het Ministerie van Justitie en Veiligheid, Financial Intelligence Unit, het Openbaar Ministerie en De Nederlandsche Bank.

Deze plenaire vergadering was de vijfde onder het tweejarig voorzitterschap van Singapore en vond plaats in Parijs.

Schorsing van de Russische Federatie als lid van de FATF
Op 24 februari 2023 heeft de plenaire vergadering van de FATF besloten om de Russische Federatie te schorsen als lid van de FATF en een verklaring[1] uitgebracht over de Russische oorlogshandelingen in Oekraïne. Op de afgelopen plenaire vergadering is deze schorsing wederom in stand gelaten en heeft de FATF een aanvullende verklaring uitbracht en de eerdere verklaring herhaald[2]. De FATF zal de situatie monitoren en elke plenaire vergadering nagaan of er gronden zijn om de schorsing op te heffen of te wijzigen. Ondertussen blijft het land gebonden aan de FATF-standaarden en dient het aan zijn financiële verplichtingen te blijven voldoen. De Russische Federatie blijft wel lid van de regionale zusterorganisatie Eurasian Group on Combating Money Laundering (EAG).

Jurisdicties met verhoogde risico's
De FATF publiceert twee lijsten waarop landen en jurisdicties staan met strategische tekortkomingen in hun nationale beleid ter voorkoming en bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering. De eerste lijst betreft de zogeheten "hoog risicolanden onderhevig aan een oproep tot tegenmaatregelen". Deze lijst wordt vaak aangeduid als de "zwarte lijst". De lijst bevat jurisdicties die geen betrokkenheid tonen om verbeteringen door te voeren of onvoldoende voortgang hebben geboekt in het terugdringen van hun strategische tekortkomingen en die

[1] https://www.fatf-gafi.org/content/fatf-gafi/en/publications/Fatfgeneral/fatf-statement-russian-federation.html
[2] https://www.fatf-gafi.org/en/publications/Fatfgeneral/fatf-statement-russian-federation-feb-2024.html

Generale Thesaurie
Directie Financiële Markten
Institutioneel Beleid en Integriteit

Datum
1 maart 2024

Ons kenmerk
2024-0000217120

een bedreiging kunnen vormen voor het internationale financiële systeem.[3] Noord-Korea en Iran staan al geruime tijd op deze lijst. Er geldt een oproep aan alle landen om effectieve tegenmaatregelen te nemen tegen deze twee landen.

Myanmar staat sinds oktober 2022 op de zwarte lijst, omdat het land een gebrek aan voortgang laat zien bij het uitvoeren van zijn verbeterplan. De FATF roept daarom alle landen ter wereld op om verscherpt cliëntenonderzoek te doen bij transacties van en naar Myanmar, in lijn met de bijbehorende risico's. De FATF meldt daarbij wel expliciet dat deze verscherpte maatregelen niet ten koste mogen gaan van humanitaire geldstromen, financiering van legitieme NGO's en particuliere geldtransfers.

De tweede lijst die de FATF publiceert is getiteld "Jurisdicties onder verscherpt toezicht".[4] Deze lijst wordt vaak aangeduid als de "grijze lijst". De lijst bevat landen die strategische tekortkomingen hebben in hun nationale regimes ter voorkoming en bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering, maar die gecommitteerd zijn om deze tekortkomingen aan te pakken. In de laatste plenaire vergadering is besloten dat Kenia en Namibië worden toegevoegd aan de grijze lijst. Barbados, Gibraltar, Oeganda en de Verenigde Arabische Emiraten zijn van de lijst afgehaald. In totaal staan sinds februari 2024 eenentwintig landen op deze lijst.[5] De Nederlandsche Bank en de Autoriteit Financiële Markten verwijzen op hun website na elke plenaire vergadering naar de meest recente lijsten. Op diezelfde websites wordt toegelicht welke (aanvullende) maatregelen Nederlandse financiële instellingen dienen te nemen in het kader van de naleving van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) om het verhoogde risico ten aanzien van relaties met ingezetenen van deze landen en het uitvoeren van transacties van of naar deze landen te mitigeren.

Strategische initiatieven

Strategische prioriteiten 2024-2026

In voorbereiding op de komende periode van juli 2024 tot juli 2026 is gesproken over specifieke aandachtspunten van de FATF. Deze prioriteiten zullen ter instemming worden voorgelegd aan de ministers van de FATF-landen tijdens de ministeriele vergadering van FATF-landen, die plaatsvindt tijdens de Voorjaarsvergadering van het IMF in april in Washington D.C.. De FATF zal de prioriteiten na afloop van de ministeriële vergadering publiceren.

Transparantie van uiteindelijk belanghebbenden (UBO's) van trusts en juridische constructies

In februari 2023 heeft de FATF de standaard voor transparantie van uiteindelijk belanghebbenden van trusts en andere juridische constructies (zonder rechtspersoonlijkheid) aangepast. De plenaire vergadering heeft na een publieke consultatie een leidraad voor deze standaard vastgesteld die landen en de private sector moet helpen om de nieuwe standaard op een risicogebaseerde manier toe

[3] https://www.fatf-gafi.org/en/publications/High-risk-and-other-monitored-jurisdictions/Call-for-action-february-2024.html

[4] https://www.fatf-gafi.org/en/publications/High-risk-and-other-monitored-jurisdictions/Increased-monitoring-february-2024.html

[5] Bulgarije, Burkina Faso, Democratische Republiek Congo, Filipijnen, Haïti, Jamaica, Jemen, Kameroen, Kenia, Kroatië, Mali, Mozambique, Namibië, Nigeria, Senegal, Syrië, Tanzania, Turkije, Vietnam, Zuid-Afrika en Zuid-Soedan.

Generale Thesaurie
Directie Financiële Markten
Institutioneel Beleid en Integriteit

Datum
1 maart 2024

Ons kenmerk
2024-0000217120

te passen. De nieuwe leidraad is gepubliceerd op de website van de FATF[6]. Hiermee is het werk van de FATF voorlopig afgerond om de transparantie van uiteindelijk belanghebbenden te vergroten en zo te voorkomen dat criminele zich verschuilen achter complexe structuren. Het is nu zaak dat de nieuwe standaarden wereldwijd worden toegepast.

Wereldwijde toepassing van de standaarden voor cryptoactiva
Veel landen moeten de FATF-standaarden voor cryptoactiva uit 2019 nog implementeren. Na een wereldwijde inventarisatie heeft de FATF nu besloten tot publicatie van een overzicht van de stand van zaken in de landen met materiële activiteiten qua handelsomzet of gebruikersbasis op dit terrein. Het doel hiervan is om de toepassing van de standaarden te bevorderen. Zodra de Europese verordening markten in cryptoactiva (MiCA) en de verordening bij geldovermakingen en cryptoactivatransacties toe te voegen informatie (TFR) van toepassing worden per december 2024 voldoet Nederland volledig aan de standaarden.

Transparantie van het betalingsverkeer
De plenaire vergadering besloot verder tot publieke consultatie van een voorgenomen herziening van de FATF-standaard met betrekking tot het betalingsverkeer. Het doel is om de standaard aan te passen aan recente ontwikkelingen in betalingssystemen en het bijbehorende berichtenverkeer, en om te bewerkstelligen dat de standaard technologieneutraal blijft. De consultatie staat open tot 3 mei 2024.[7]

Bescherming van niet-gouvernementele organisaties (NGO's) tegen misbruik van terrorismefinanciering
In oktober 2023 heeft de plenaire vergadering de standaard gewijzigd die NGO's beoogt te beschermen tegen potentieel misbruik van terrorismefinanciering. Het doel van de wijziging is om NGO's tegen dit risico te beschermen zonder dat dit de bonafide activiteiten van NGO's verstoort of ontmoedigt. De FATF heeft nu een aangepaste methodologie vastgesteld voor de volgende ronde van landenevaluaties. Deze methodologie verduidelijkt de verplichtingen van landen om risicogebaseerde maatregelen te nemen ter bescherming van NGO's en om onbedoelde gevolgen van toepassing van de FATF-standaarden te voorkomen.

Opvolging FATF-Voorzitter
Mevrouw De Anda Madrazo uit Mexico is verkozen als volgende Voorzitter van de FATF, voor de periode van 1 juli 2024 tot en met 30 juni 2026. Zij was al Vicevoorzitter van juli 2020 tot juli 2023 en volgt de heer Raja Kumar (Singapore) op.

[6] https://www.fatf-gafi.org/en/publications/Fatfrecommendations/Guidance-Beneficial-Ownership-Transparency-Legal-Arrangements.html
[7] https://www.fatf-gafi.org/en/publications/Fatfrecommendations/R16-public-consultation-Feb24.html